

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego oprac. mgr Cecylia Bochenek

Na języku polskim ocenianiu podlegają wymagania zawarte w podstawie programowej przedmiotu język polski.

1. Czytanie głośne i ciche ze zrozumieniem, określanie tematu i głównej myśli utworu, identyfikowanie nadawcy, odbiorcy, narratora, podmiotu mówiącego.
2. Rozpoznawanie tekstu literackiego, informacyjnego, reklamowego, form gatunkowych zaproszenia, życzeń, gratulacji, zawiadomienia, ogłoszenia, instrukcji, przepisu.
3. Wyszukiwanie w tekście informacji, rozumienie ich dosłownego i przenośnego znaczenia, wnioskowanie.
4. Korzystanie z informacji zawartych w encyklopedii, słowniku ortograficznym, języka polskiego, wyrazów bliskoznacznych.
5. Rozpoznawanie funkcji składniowych podmiotu, orzeczenia, przydawki, dopełnienia, okolicznika.
6. Rozpoznawanie i tworzenie zdania pojedynczego rozwiniętego, nierozwiniętego, złożonego współrzędnie i podrzędnie, równoważnika zdania, zdań oznajmujących, pytających, rozkazujących.
7. Rozpoznawanie rzeczownika, czasownika, przymiotnika, przysłówka, liczebnika, zaimka, przyimka, spójnika.
8. Rozpoznawanie form przypadków, liczb, czasów, rodzajów gramatycznych, stopniowanie przymiotników i przysłówków.
9. Analiza i interpretacja tekstów kultury wskazanych przez nauczyciela, odróżnianie fikcji literackiej od rzeczywistości, realizmu od fantastyki.
10. Rozpoznawanie porównania, przenośni, epitetu, wyrazu dźwiękonaśladowczego, określanie ich funkcji.
11. Rozpoznawanie wersu, strofy, rymu, rytmu, wiersza rymowanego, nierymowanego białego.
12. Wyodrębnianie elementów składających się na widowisko teatralne, filmowe i telewizyjne.
13. Omawianie akcji, wątków, wydarzeń, bohaterów. Rozpoznawanie cech gatunkowych opowiadania, powieści, baśni, legendy, mitu, bajki, fraszki, wiersza, przysłowia, komiksu, objaśnianie morału, przesłania.
14. Rdagowanie opowiadania, opowiadania z dialogiem, pamiętnika, dziennika, sprawozdania, listu prywatnego i oficjalnego, opisu postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenia, zaproszenia, notatki, planu ramowego i szczegółowego, recytowanie.
15. Poprawne pisanie pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, językowym.
16. Znajomość lektur podanych na początku roku szkolnego min. Czterech pozycji.

Umiejętności oceniane na języku polskim to **pisanie, czytanie głośne i ciche ze zrozumieniem, mówienie, znajomość lektur, recytacja, znajomość reguł ortograficznych, znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku, realizacja określonych projektów indywidualnych i grupowych, aktywność na lekcji, sprawdziany pisemne językowe i literackie, dyktanda.**

W klasie szóstej ocenie podlegają dodatkowe testy przygotowujące do sprawdzianu szóstoklasisty oraz sprawdzian próbny.

Ocena śródroczna i końcoworoczna wystawiana jest ze wszystkich ocen cząstkowych, ale decydujące są oceny ze sprawdzianów.

Pisemne zadania domowe powinny być samodzielnie wykonywane przez uczniów.

W przypadku dłuższych wypowiedzi pisemnych ocenianiu podlega **zgodność z tematem, dostosowanie formy wypowiedzi, bogactwo językowe, spójność i logiczne uporządkowanie, poprawność językowa, ortograficzna, interpunkcyjna, estetyka, wyodrębnienie akapitami wstępu, rozwinięcia, zakończenia, objętość min. 60 słów w kl. 4, 70 w kl. 5, 80 w kl.6**

W stosunku do uczniów z dostosowaniem wymagań edukacyjnych stosowane są zasady oceniania wynikające z zaleceń poradni psychologiczno - pedagogicznej.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

KL.IV

OCENE CELUJĄCA otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania oraz zna lektury spoza programu, osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia
- Potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (gazetka, inscenizacje itp.)

Fleksja i składnia:

- Bezbłędnie rozróżnia części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek
- Wyjaśnia na czym polegają osobliwości w odmianie rzeczowników przez przypadki
- Tworzy i nazywa zdania pojedyncze oraz złożone

Słowotwórstwo:

- Sprawnie tworzy synonimy, rodzinę wyrazów, antonimy

Fonetyka:

- Klasyfikuje głoski wg podanych schematów
- Sprawnie dzieli wyrazy na sylaby
- Bezbłędnie stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne w praktyce

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Sprawnie posługuje się w wypowiedziach pisemnych i ustnych różnymi środkami językowymi oraz słownictwem o zabarwieniu emocjonalnym
- Wypowiada się poprawnie
- Potrafi zredagować opis (przedmiotu, postaci fikcyjnej i rzeczywistej, krajobrazu) opowiadanie (twórcze i odtwórcze), list, krótkie teksty użytkowe: pocztówka, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia
- Rozróżnia dzieło literackie od filmowego czy teatralnego
- Bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego
- Interpretuje i analizuje utwór liryczny

Fleksja i składnia:

- Bezbłędnie rozpoznaje części mowy, odmienia je
- Wyjaśnia na czym polegają osobliwości w odmianie rzeczowników
- Rozróżnia zdanie , **równoważnik zdania**

Słowotwórstwo:

- Tworzy synonimy i wyrazy pokrewne

Fonetyka:

- Rozróżnia głoski
- Odróżnia głoski i litery
- Dzieli wyrazy na sylaby
- Prawidłowo akcentuje wyrazy
- Bardzo dobrze zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne

OCENE DOBRA otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Wykazuje dobrą znajomość treści omawianych lektur
- Omawia elementy świata przedstawionego
- Zna podstawowe terminy literackie i rozpoznaje je
- Wskazuje w utworze poznane środki stylistyczne, określa ich funkcję

Fleksja i składnia:

- Wskazuje osobowe i nieosobowe formy czasownika i omawia ich znaczenie
- Odmienia nietypowe rzeczowniki
- Rozpoznaje rodzaje zdań ze względu na ich funkcję

Słowotwórstwo:

- Posługuje się synonimami

Fonetyka:

- Odróżnia głoskę od litery
- Przeprowadza podstawową klasyfikację głosek
- Dzieli wyrazy na sylaby
- Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i przeważnie je stosuje

OCENĘ DOSTATECZNA otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej, w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Wypowiada się poprawnie pod względem językowym i merytorycznym
- Rozpoznaje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, zna przynajmniej trzy lektury wskazane na początku roku
- Poprawnie formułuje odpowiedzi pisemne
- Zna pojęcia związane z filmem, teatrem

Fleksja i składnia:

- Rozróżnia podstawowe części mowy i wyszukuje je w tekście
- rozróżnia zdanie i równoważnik

Słowotwórstwo:

- Raczej posługuje się synonimami, aby uniknąć powtórzeń

Fonetyka:

- Odróżnia spółgłoski od samogłosek
- Pod kierunkiem nauczyciela przeprowadza klasyfikację głosek
- W stopniu dostatecznym zna i stosuje zasady ortografii i interpunkcji

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCA otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadania o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Czyta i rozumie tekst literacki w zakresie pozwalającym na opowiadanie odtwórcze
- Potrafi odróżnić elementy fantastyczne i realistyczne w utworze
- Samodzielnie pisze plan ramowy na podstawie tekstu

Fleksja i składnia:

- Potrafi odmienić czasownik i rzeczownik
- Rozpoznaje typy zdań **ze względu na cel wypowiedzi**

Fonetyka:

- Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski
- Dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby

OCENE NIEDOSTATECZNA otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą w zakresie:

Kształcenia literackiego i kulturowego:

- Nie potrafi odtworzyć treści poznanego utworu w czasie jego omawiania
- Nie jest w stanie przy pomocy nauczyciela wskazać elementów świata przedstawionego
- Ma ubogi zakres słownictwa
- Błędnie redaguje swoje wypowiedzi językowo i merytorycznie
- Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania ze zrozumieniem

Fleksji i składni:

- Nie rozpoznaje podstawowych części mowy
- Nie przestrzega zasad językowych, stylistycznych i ortograficzno-interpunkcyjnych

Fonetyki:

- Nie odróżnia głosek od liter
- Nie potrafi dzielić wyrazu na głoski i sylaby

KLASA V

OCENE CELUJĄCA otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania oraz zna lektury spoza programu, osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Wypowiedzi ustne i pisemne świadczą o systematycznym pogłębianiu zdobytej wiedzy
- Barwnie opisuje postać, stosując porównania, przenośnie, ciekawe epitety, związki frazeologiczne, redaguje sprawozdanie, przepis, instrukcję, opis
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach
- Prezentuje wysoki poziom merytoryczny prac pisemnych

Fleksja i składnia:

- Biegłe klasyfikuje części mowy, określa ich formę gramatyczną i funkcję składniową, wskazuje podmiot i orzeczenie, zdanie pojedyncze i złożone, związki wyrazowe w zdaniu
- Omawia osobliwości w odmianie rzeczowników i czasowników
- Zna przyimki i łączy je bezbłędnie w wyrażenia przyimkowe
- Poprawia błędnie sformułowane zdania

Słowotwórstwo:

- Zna wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, potrafi korzystać z odpowiednich słowników
- Samodzielnie tworzy bogate rodziny wyrazów

OCENE BARDZO DOBRA otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne językowo i merytorycznie
  - Potrafi samodzielnie zanalizować i zinterpretować utwory literackie
  - Analizuje i interpretuje utwory poetyckie ze szczególnym uwzględnieniem środków stylistycznych
  - Wykazuje bardzo dobrą znajomość utworów literackich omawianych w danej klasie
  - Wyraża własne sądy i przemyślenia, dotyczące różnych tekstów we właściwej formie gramatycznej
  - W odpowiedziach ustnych stosuje słownictwo oceniające, ożywiającej relację, urozmaica wypowiedź dodatkowymi elementami językowymi
  - Świadomie korzysta z książki jako źródła wiedzy, zaznacza ważne treści; samodzielnie sporządza notatki
  - Bezbłędnie układa plan ramowy lektury oraz plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, stosując równoważniki zdań
  - Bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala na swobodne jego analizowanie treści, ocenę postępowania i poglądów bohaterów
  - Opowiada o zdarzeniach, biorąc pod uwagę różne punkty widzenia
  - Zwraca uwagę na problematykę moralną zawartą w poznanych lekturach
  - Odróżnia ujęcia metaforyczne od dosłownych
  - Wskazuje motywy wędrowne w utworze
  - Posługuje się słownictwem charakterystycznym dla języka filmu, teatru, radia
- Rozumie pojęcie adaptacji filmowej i teatralnej utworu
- Analizuje utwór liryczny, dostrzega specyfikę języka poetyckiego
  - Potrafi porównać cechy gatunkowe bajki i baśni, opowiadania i powieści

- Biegłe posługuje się „Słownikiem ortograficznym”, „Słownikiem wyrazów bliskoznacznych”

- Stosuje właściwe znaki interpunkcyjne przy zapisywaniu dat i zwrotów do adresata

Fleksja i składnia:

- Biegłe klasyfikuje części mowy (z klasy IV+ przyimek, liczebnik), określa ich formy gramatyczne

- Rozróżnia zdanie od równoważnika zdania (stosuje w planie)

- Wskazuje błędy gramatyczne z daniach i poprawia je

- Wykonuje wykresy zdań pojedynczych

- Podaje poprawne formy liczebników

- Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady

- Wyróżnia w zdaniu zespoły składniowe, wskazuje wyraz nadrzędny (określany) i podrzędny (określający)

- Układa zdanie pojedyncze rozwinięte według podanego wykresu

- Z dużą swobodą posługuje się różnymi wypowiedzeniami złożonymi

Słowotwórstwo:

- Tworzy rodziny wyrazów

- Potrafi korzystać ze słowników

Ortografia:

- Opanował w stopniu bardzo dobrym zasady ortografii interpunkcji, potrafi je zastosować

OCENE DOBRA otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową dla klasy V.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- W zależności od celu kształtuje swoje wypowiedzi
- Osiąga spójność tekstu
- Samodzielnie potrafi poprawić większość błędów językowych
- Poprawnie redaguje wymagane formy wypowiedzi pisemnej
- Zna treść lektur
- Czyta tekst poprawnie, stosując zasady intonacji i akcentowania.
- Pisze opowiadania na wskazany temat z zastosowaniem wybranego czasu narracji i chronologicznego układu zdarzeń
- Samodzielnie przekształca tekst ciągły na dialog i odwrotnie
- W wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy, zjawiska dotyczące języka, literatury, kultury
- Układa słowniczek terminów filmowych, teatralnych, radiowych.

Stosuje te terminy w swych wypowiedziach

- Nazywa cechy gatunkowe mitu, legendy, bajki, opowiadania, powieści
- Rozumie pojęcie fikcji literackiej
- Rozpoznaje w tekście poetyckim epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie
- Poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy lektury
- Potrafi wyjaśnić, na czym polega chronologiczny i niechronologiczny układ zdarzeń
- Formułuje pytania ogólne i szczegółowe do czytanego tekstu
- Określa czas, przestrzeń i sytuację mówienia w utworze

Fleksja i składnia:

- Posiada usystematyzowane wiadomości o poznanych częściach mowy
- Poprawnie określa formę gramatyczną części mowy

- Wyodrębnia rodzaje zdań pojedynczych
- Odróżnia zdania pojedyncze od złożonych
- Tworzy czasownik dokonany od niedokonanego, wyróżnia cząstkę, za pomocą której tworzy ten czasownik.
- Omawia budowę form trybu rozkazującego i przypuszczającego.
- Wyjaśnia różnice w odmianie podanych rzeczowników, wyodrębnia temat i końcówkę.
- Przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie.
- Robi wykres zdania pojedynczego rozwiniętego (na łatwych przykładach).
- Przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie

Ortografia: - W stopniu dobrym opanował zasady ortograficzne i interpunkcyjne, potrafi je zastosować

OCENE DOSTATECZNA otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej, w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Wypowiada się poprawnie pod względem językowym i merytorycznym
- Pisze poprawnie wymagane formy wypowiedzi pisemnej (dopuszczalne drobne błędy). Wyodrębnia elementy utworu poetyckiego i prozatorskiego
- Umie zapisać dialog, poprawnie stosuje właściwe znaki interpunkcyjne.
- Opanował technikę poprawnego czytania i doskonalą je pod względem dykcji, intonacji, akcentowania.
- Odnajduje w czytany tekście fragmenty wskazujące na czas i miejsce akcji; poszukuje odpowiedzi na postawione pytania.
- Opowiada o zdarzeniach tworzących akcję w utworze.

Fleksja i składnia:

- Rozróżnia części mowy
- Wyróżnia w zdaniu podmiot i orzeczenie oraz określenia
- Rozróżnia zdania pojedyncze i złożone
- Tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej i odwrotnie.
- Rozróżnia czasowniki niedokonane i dokonane.
- Rozpoznaje formy czasowników we wszystkich trybach.
- Nazywa przypadki i pytania, na które odpowiadają.
- Odmienia przez przypadki rzeczownik o typowej odmianie.
- Rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu i określenia rzeczownika.
- Rozróżnia zdanie i równoważnik zdania, podaje przykłady typów zdań.
- Wpisuje zdanie w podany wykres (na prostych przykładach).
- Rozpoznaje zdanie złożone na podstawie liczby orzeczeń.
- Z podanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone

Ortografia:

- Popelnia nieliczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne

OCENE DOPUSZCZAJACA otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadania o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje proste zadania przewidziane

programem nauczania

- Poprawnie redaguje proste formy wypowiedzi pisemnej
- Jego technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.

- Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia.
- Błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie.

Fleksja i składnia:

- Przy pomocy nauczyciela rozróżnia części mowy
- Rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone na prostych przykładach
- Stopień opanowanych przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela.
- Rozróżnia części mowy. Wskazuje podmiot, orzeczenie i określenia.
- Odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki (proste przykłady).
- Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy.
- Odróżnia zdanie od równoważnika zdania, zdanie pojedyncze od złożonego.

Słowotwórstwo:

- Pod kierunkiem nauczyciela korzysta z właściwych słowników
- Rozpoznaje rodzinę wyrazów na prostych przykładach

Ortografia:

- Błędy ortograficzne nie zakłócają komunikatywności prac

OCENĘ NIEDOSTATECZNA otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą w zakresie:

Kształcenia literackiego i kulturowego:

- nie zna treści omawianych lektur

- wypowiedzi pisemne i ustne są nieprawidłowe językowo i rzeczowo
- Nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności
- Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania nawet w stopniu miernym; nie rozumie czytanego tekstu
- Jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym

Fleksji i składni:

- Nie opanował podstawowych umiejętności- nie potrafi odmieniać części mowy
- Nie rozróżnia części mowy

Ortografia: Nie zna zasad ortografii i interpunkcji

KLASA VI

OCENE CELUJĄCA otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania oraz zna lektury spoza programu, osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Proponuje oryginalne rozwiązania, wykraczające poza materiał programowy
- Posługuje się sprawnie środkami stylistycznymi
- Nie powiela cudzych poglądów, potrafi ustosunkować się do danego problemu
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną na terenie szkoły lub poza nią
- Prace pisemne są bezbłędne
- Sprawnie posługuje się słownikami i różnymi źródłami wiedzy, sprawnie selekcionuje i wartościuje zdobyty materiał

Fleksja i składnia:

- Bezbłędnie rozpoznaje i stosuje we właściwej formie części mowy
- Rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy
- Biegłe rozpoznaje i używa wszystkie rodzaje zdań

- Dokonuje analizy składniowej wszystkich rodzajów zdań

Słowotwórstwo:

- Tworzy bogate rodziny zdań
- Rozróżnia antonimy i synonimy, pracuje z właściwymi słownikami
- Potrafi dokonać analizę słowotwórczą wyrazu

Ortografia: Zna wszystkie zasady ortograficzne i potrafi je zastosować w praktyce

OCENE BARDZO DOBRA otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Wypowiedzi ustne i pisemne formułuje poprawnie pod względem językowym i merytorycznym
- Potrafi samodzielnie zanalizować i zinterpretować utwory poetyckie i prozatorskie
- Prace pisemne świadczą o znajomości problematyki i kompozycji
- Potrafi poprawnie posługiwać się słownikami
- Wyjaśnia pojęcia poznane podczas zajęć
- Biegłe posługuje się słownikami i encyklopedią.
- Samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy.
- Bezbłędnie pisze charakterystykę postaci, określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie.
- Opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów, charakterystyki.
- Ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia, opisu, opowiadania.
- W sposób świadczący o gruntownej znajomości utworu redaguje list do postaci literackiej, list oficjalny

- Bezbłędnie pisze sprawozdanie ze spaceru, wycieczki, a w pracy poświęconej oglądanemu filmowi lub spektaklowi teatralnemu podejmuje próby recenzji.

- Rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie wiedzy o epice, wierszu.

- Dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji wiersza, wyodrębnia tropy stylistyczne, odróżnia obrazowanie realistyczne od fantastycznego, identyfikuje fraszkę, komiks, przysłowie

Fleksja i składnia:

- Opanował omawiane zagadnienia gramatyczne: części mowy, wypowiedzenia i ich rodzaje

- Posługuje się związkami frazeologicznymi i potrafi je wyjaśniać

- Wymienia rodzaje zaimków, omawia ich odmianę, funkcję w zdaniu, uzasadnia zastosowanie skróconych form zaimków rzeczownych.

- Biegle stopniuje przymiotniki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym.

- Rozpoznaje różne typy liczebników, określa jego formy gramatyczne i funkcję w zdaniu, potrafi uzasadnić użycie danego liczebnika; odmienia trudniejsze liczebniki złożone.

- Stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, dopełnienia, przydawki).

- Rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę.

- Omawia, podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki i dopełnienia.

- Rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, rysuje ich wykresy.

Słowotwórstwo:

- Rozróżnia wyrazy podstawowe i pochodne

- Tworzy rodzinę wyrazów przy pomocy formantów

Ortografia:

- Zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne

OCENE DOBRA otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową dla klasy VI

Kształcenie literackie i kulturowe:

- W stopniu dobrym zna treść omawianych lektur oraz tekstów
- Posługuje się poprawną polszczyzną
- Potrafi poprawnie tworzyć plany wydarzeń
- Buduje spójny tekst adekwatny do adresata i tematyki
- Posługuje się krótkimi formami wypowiedzi pisemnej, zgodnie z poznanymi zasadami
- Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania.
- Podejmuje próby wypowiedzania się w formach określonych podstawą programową: opowiadanie twórcze z dialogiem, elementami opisu; list prywatny, oficjalny, charakterystyka z oceną postaci, sprawozdanie z wydarzenia, uroczystości
- Dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego.
- Poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy.
- Wskazuje poznane środki stylistyczne w wierszu

Fleksja i składnia:

- Potrafi odmieniać części mowy
- Rozpoznaje i wskazuje je w tekście
- Rozpoznaje i stosuje zdania pojedyncze i złożone
- Wyróżnia przysłowki wśród innych części mowy, wskazuje sposób ich

utworzenia.

- Poprawnie stopniuje przymiotniki, wie, czemu służy stopniowanie.
- Podaje przykłady różnych typów liczebników
- Na konkretnych przykładach omawia sposób wyrażenia orzeczenia i podmiotu.
- Wyróżnia w zdaniu związki wyrazów.

Słowotwórstwo:

- Tworzy rodziny wyrazów i wyrazy pochodne
- Od podanego wyrazu podstawowego tworzy kilka wyrazów pochodnych będących różnymi częściami mowy.
- Wyjaśnia pisownię podanego wyrazu, odwołując się do wiadomości ze słowotwórstwa.

Ortografia:

- Dobrze opanował zasady ortograficzne i interpunkcyjne, potrafi je zastosować

OCENE DOSTATECZNA otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej, w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Potrafi samodzielnie odtworzyć treść utworu w czasie jego omawiania na lekcjach
- Wskazuje elementy świata przedstawionego
- Odróżnia prozę od poezji, wskazuje epitet, porównanie, dźwiękonaśladowictwo
- W stopniu dostatecznym posługuje się odpowiednimi formami wypowiedzi pisemnej zawartymi w podstawie programowej
- Jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- Zna przewidziane programem gatunki literackie, w tym fraszkę
- Odróżnia podmiot mówiący od narratora.

Fleksja i składnia:

- Właściwie używa form gramatycznych poznanych części mowy
- Wyróżnia w zdaniach podmiot, orzeczenie i ich określenia
- Buduje poprawne zdania pojedyncze i złożone
- Potrafi przeprowadzić analizę składniową prostych przykładów zdań pojedynczych i złożonych
- Rozpoznaje w zdaniu spójniki, przysłówki, przymiotniki i liczebniki;
- Stopniuje przymiotniki.
- Rozróżnia przyimki proste i złożone, wyrażenia przyimkowe.
- Na łatwiejszych przykładach omawia sposób wyrażenia podmiotów.
- Rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe.
- Nazywa w zdaniu części zdania (na prostszych przykładach).
- Układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych

Słowotwórstwo: Potrafi utworzyć wyraz pochodny, posługuje się właściwymi słownikami

Ortografia: Zna podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne i stosuje je w prostych przykładach

OCENE DOPUSZCZAJACA otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadania o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- Potrafi udzielić odpowiedzi na proste pytania, dotyczące analizowanego tekstu
- Przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności
- Technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu
- Potrafi wskazać podstawowe elementy świata przedstawionego
- Ma ubogi zasób słownictwa
- Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o

zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia.

- W wypowiedziach pisemnych popełniane błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne nie przekreślają wartości prac i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie.

Fleksja i składnia:

- Potrafi odmieniać podstawowe części mowy wg podanego wzoru
- Układa proste zdania pojedyncze i złożone
- Rozpoznaje w zdaniu podmiot i orzeczenie
- Przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcję w zdaniu (na prostych przykładach).
- Odróżnia zdania pojedyncze od złożonych i próbuje określać ich rodzaj.
- Łączy wyrazy w zespoły składniowe.

Słowotwórstwo:

- Zestawia pary wyrazów podstawowych i pochodnych. Przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu o przejrzystej budowie – wskazuje podstawę słowotwórczą i formant.
- Nazywa typy formantów.
- Tworzy wyrazy pochodne za pomocą podanych formantów.

Ortografia:

- Zna podstawowe zasady ortograficzne („rz”, „ż”, „ó”, „u”, „ch”, „h”, wielka, mała litera)

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą w zakresie:

Kształcenia literackiego i kulturowego

- Nie przeczytał lektur przewidzianych programem klasy VI
- Nie potrafi zredagować poprawnie żadnych form wypowiedzi pisemnej

- Ma ubogi zakres słownictwa i nie podejmuje prób wzbogacenia go
- Nie potrafi nawet pod kierunkiem nauczyciela sformułować dłuższej wypowiedzi

Fleksji i składni:

- Nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji i składni
- Nie odróżnia form części mowy
- Nie potrafi ich odmieniać
- Nie rozróżnia zdań złożonych od pojedynczych
- Nie rozpoznaje części zdania

Ortografii: Nie zna i nie stosuje w wypowiedziach pisemnych żadnych zasad ortograficznych i interpunkcyjnych.